

آیات و روایات درس انسان در اسلام

حدیث قدسی: مَنْ طَلَبَنِي وَجَدَنِي، وَ مَنْ وَجَدَنِي عَرَفَنِي، وَ مَنْ عَرَفَنِي أَحَبَّنِي وَ مَنْ أَحَبَّنِي عَشَقَنِي، وَ مَنْ عَشَقَنِي عَشَقْتُهُ، وَ مَنْ عَشَقْتُهُ قَتَلْتُهُ، وَ مَنْ قَتَلْتُهُ فَعَلَيْ دِيَّتِهِ، وَ مَنْ عَلِيَ دِيَّتَهُ فَاَنَا دِيَّتُهُ. آن کس که مرا طلب کند، مرا می‌یابد و آن کس که مرا یافت، مرا می‌شناسد و آن کس که مرا شناخت، مرا دوست می‌دارد و آن کس که مرا دوست داشت، به من عشق می‌ورزد و آن کس که به من عشق ورزید، من نیز به او عشق می‌ورزم و آن کس که من به او عشق ورزیدم، او را می‌کشم و آن کس را که من بکشم، خون‌بهای او بر من واجب است و آن کس که خون‌بهایش بر من واجب شد، پس خود من خون‌بهای او می‌باشم. (فیض کاشانی، الحقائق فی محاسن الاخلاق، ص ۳۶۶)

رسول خدا ص: « مَنْ تَرَكَ صَلَاتَهُ مُتَعَمِّدًا فَقَدْ كَفَرَ » : هر کس عمداً نمازش را ترک کند، کفر ورزیده است. عوالی اللالی، ج ۲، ص ۲۲۴

« مَنْ تَرَكَ صَلَاةً لَا يَرْجُو ثَوَابَهَا وَلَا يَخَافُ عِقَابَهَا فَلَا أَبَالِي أَيْمُوتَ يَهُودِيًّا أَوْ نَصْرَانِيًّا أَوْ مَجُوسِيًّا » کسی که نماز را ترک کند، در حالی که امید به پاداش نماز نداشته و از عذاب آن نیز نمی‌ترسیده، پس باکی نیست که یهودی بمیرد، یا نصرانی، یا مجوسی / بحار الأنوار، ج ۷۹، ص ۲۰۲

قال النبي (صلى الله عليه وآله): «يقول الكلب: الحمد لله الذي خلقني كلباً ولم يجعلني خنزيراً، و يقول الخنزير: الحمد لله الذي خلقني خنزيراً و لم يجعلني كافراً، و يقول الكافر: الحمد لله الذي لم يجعلني منافقاً، و يقول المنافق: الحمد لله الذي جعلني منافقاً و لم يجعلني تارك الصلاة» / جامع الأخبار، صفحه ۷۴، الفصل الرابع و الثلاثون في تارك الصلاة * امالی شيخ صدوق

در روایت آمده که سرور زنان، فاطمه، (س) از پدر بزرگوارش حضرت محمد صلی الله علیه و آله پرسید: ای پدر جان! جزای مردان و زنانی که نماز را سبک بشمارند، چیست؟ فرمود: ای فاطمه، هر کس چه مرد باشد و چه زن، نمازش را سبک بشمارد،

خداوند او را به پانزده مصیبت گرفتار می نماید: شش چیز در دنیا، و سه چیز هنگام مرگ، و سه چیز در قبرش، و سه چیز در قیامت هنگام بیرون آمدن از قبر.

مصیبت هایی که در دار دنیا بدان مبتلا می گردد عبارتند از:

۱- خداوند، (عزوجلّ) خیر و برکت را از عمر او بر می دارد.

۲- خداوند، خیر و برکت را از روزی اش بر می دارد.

۳- خداوند، نشانه صالحان را از چهره او محو می فرماید.

۴- در برابر اعمالی که انجام داده، پاداش داده نمی شود.

۵- دعای او به سوی آسمان بالا نمی رود و مستجاب نمی گردد.

۶- هیچ بهره ای در دعای بندگان شایسته خدا نداشته و مشمول دعای آنان نخواهد بود.

و مصائبی که هنگام مرگ به او می رسد:

۱- با حالت خواری و زبونی جان می دهد.

۲- گرسنه می میرد.

۳- تشنه جان می سپارد، به گونه ای که اگر آب تمام رودخانه های دنیا را به او بدهند، سیراب نگشته و تشنگی اش بر طرف

نخواهد شد.

و مصیبت هایی که در قبرش بدان گرفتار می گردد:

۱- خداوند فرشته ای را بر او می گمارد تا او را در قبر نگران و پریشان نموده و از جایش بر کند.

۲- خداوندقبر را بر او تنگ می گرداند.

۳- قبرش تاریک می شود.

و مصائبی که در روز قیامت، هنگام بیرون آمدن از قبر، بدان مبتلا می شود:

۱- خداوند فرشته ای را بر او می گمارد تا در حالیکه مردم به او می نگرند، او را به رو بر زمین بکشد.

۲- سخت از او حساب می کشند.

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله: امت من (مسلمانان) چهار گروه هستند:

1. گروهی نماز می خوانند، ولی در نمازشان سهل انگارند "ویل" برای آن هاست، و "ویل" نام یکی از طبقات زیرین جهنم است. خداوند فرمود: (فویل للمصلین الذینهم عن صلاتهم ساهون) پس "ویل" برای نمازگزاران است، آن هایی که در نمازشان سهل انگارند. سوره ی ماعون آیه ی ۴ و ۵

2. گروهی گاهی نماز می خوانند و گاهی نمی خوانند، پس "غی" مال آن هاست، و "غی" نام یکی از طبقات پایین جهنم است. خداوند متعال فرمود: (فخلف من بعدهم خلف اضاعوا الصلوه و اتبعوا الشهوات فسوف یلقون غیا) سپس جانشین آن مردم خدا پرست قومی شدند که نماز را ضایع کرده و از شهوات پیروی کردند، و اینها به زودی در "غی" افکنده خواهند شد. سوره ی مریم آیه ی ۵۹

3. گروهی هیچ وقت نماز نمی خوانند، "سقر" برای آنهاست، "سقر" هم نام یکی از طبقات زیرین جهنم است که خداوند متعال فرمود: (ما سلککم فی سقر قالوا لم نک من المصلین) اهل بهشت از اهل جهنم سوال می کنند چه چیزی شما را به سقر کشاند؟ در جواب می گویند: ما از نمازگزاران نبودیم. سوره ی مدثر آیه ی ۴۲

4. گروهی همیشه نماز می خوانند، و در نمازشان خشوع دارند. خداوند متعال فرمود: (قد افلح المومنون الذین هم فی صلاتهم خاشعون) مومنان رستگار شدند، آنهایی که در نمازشان با خشوع هستند. سوره ی مومنون آیه ی ۱ و ۲

منبع: المواعظ العددیه، باب چهارم، ص ۱۲۲

وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الْمُجْرِمُونَ نَاكِسُو رُءُوسِهِمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿۱۲﴾ و کاش هنگامی را که

مجرمان پیش پروردگارش سرهاشان را به زیر افکنده اند می دیدی [که می گویند] پروردگارا دیدیم و شنیدیم ما را بازگردان

تا کار شایسته کنیم چرا که ما یقین داریم

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّاظِرٌ ﴿٦﴾ حقا که انسان سرکشی می کند. اَنْ رَاَهُ اسْتَعْنَى ﴿٧﴾ همین که خود را بی نیاز پندارد. اِنْ اِلَى رَبِّكَ

الرُّجْعَى ﴿٨﴾ در حقیقت بازگشت به سوی پروردگار توست

لَا يَسْأَلُ الْإِنْسَانَ مِنْ دَعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَتَوْسَّلُ قَنُوطًا (فصلت: ۴۹) انسان هرگز از تقاضای نیکی (و نعمت) خسته نمی شود؛ و هرگاه شرّ و بدی به او رسد، بسیار مایوس و نومید می گردد!

وَلَئِنْ أَدْفَنَّا الْإِنْسَانَ مِمَّا رَحِمَةً ثُمَّ نَزَعْنَاهَا مِنْهُ إِنَّهُ لَيَتَّوَسَّلُ كُفُورًا (هود: ۹) و اگر از جانب خویش، نعمتی به انسان بچشانیم، سپس آن را از او بگیریم، بسیار نومید و ناسپاس خواهد بود!

يُنَبِّئُ الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ﴿١٣﴾ و در آن روز انسان را از تمام کارهایی که از پیش یا پس فرستاده آگاه می کنند.

بَلِ الْإِنْسَانُ عَلَى نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ بلکه انسان خودش از وضع خود آگاه است. وَلَوْ أَلْفَى مَعَاذِيرَهُ ﴿١٥﴾ هر چند در ظاهر برای

خود عذرهایی بتراشد.

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾ آن سرای آخرت را برای کسانی قرار

می دهیم که در زمین خواستار برتری و فساد نیستند و فرجام [خوش] از آن پرهیزگاران است

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾

بگو: ای بندگان من که [با ارتکاب گناه] بر خود زیاده روی کردید! از رحمت خدا نومید نشوید، یقیناً خدا همه گناهان را می آمرزد؛ زیرا او بسیار آمرزنده و مهربان است؛